

UNIWERSYTET
EKONOMICZNY
W POZNANIU

Mirrlees Review
chapter 17 „Taxing corporate income”

Opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw - uzasadnienie i koncepcje

dr Anna Leszczyłowska
Katedra Finansów Przedsiębiorstw
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

*Seminarium „CIT. Opodatkowanie dochodu przedsiębiorstw w oparciu o Mirrlees Review”
7 grudnia 2018, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu*

Mirrlees Review

Reforming the Tax System for the 21st Century: The Mirrlees Review

The Mirrlees Review brought together a high-profile group of international experts and early career researchers to identify the characteristics of a good tax system for any open developed economy in the 21st century, assess the extent to which the UK tax system conforms to these ideals, and recommend how it might realistically be reformed in that direction.

The Review is published by Oxford University Press in two volumes. The first, *Dimensions of Tax Design*, consists of a set of specially commissioned chapters dealing with different aspects of the tax system, accompanied by a series of commentaries by different expert authors, voicing differing opinions on the issue discussed. The second volume, *Tax by Design*, sets out the conclusions of the Review.

Both volumes are available to download free of charge below.

Related publications and press releases:

- *Fiscal Studies* special issue on the Mirrlees Review.
- Press release on the publication of the Mirrlees Review (13 September 2011)
- Conference to launch the Mirrlees Review (with papers from key contributors available to download).
- Press release on the launch of the Mirrlees Review findings (10 November 2010)

Book

Dimensions of Tax Design

Stuart Adam, Tim Besley, Richard Blundell, Stephen Bond, Robert Chote, Malcolm Gammie, Paul Johnson, Gareth Myles and James M. Poterba

13 Sep 2010

Dimensions of Tax Design volume one of the Mirrlees Review, is a collection of papers from high profile researchers analysing the different aspects and characteristics of the tax system. This expert evidence informs the conclusions of the review in *Tax by Design*, which recommends how the tax system ...

About

People

Funded by

Economic and Social Research Council (ESRC)

Nuffield Foundation

Book

Tax by design

James Mirrlees, Stuart Adam, Tim Besley, Richard Blundell, Stephen Bond, Robert Chote, Malcolm Gammie, Paul Johnson, Gareth Myles and James M. Poterba

13 Sep 2011

Tax by Design is the final report from the Mirrlees Review. We present a picture of coherent tax reform whose aim is to identify the characteristics of a good tax system for any open developed economy, to assess the extent to which the UK tax system conforms to these ideals, and to recommend how it ...

„Reforming the Tax System for the 21st Century: The Mirrlees Review”

„*Tax by design*”

Cele raportu:

- Zidentyfikowanie cech dobrego systemu podatkowego dla gospodarki otwartej XXI wieku;
- Ocena, na ile system podatkowy Wielkiej Brytanii wymaga reform;
- Rekomendacje, w jakim kierunku reformy te powinny pójść.

PLAN PREZENTACJI

1. O jakich podmiotach mowa?
2. Po co nam CIT?
3. Co jako podstawa opodatkowania?
 - 3a. Standardowa podstawa opodatkowania
 - 3b. CFT (podatki od *cash flow*)
 - 3c. ACE (*allowance for corporate equity*)
 - 3d. CBIT (*comprehensive business income tax*)
4. Podsumowanie

1. O jakich podmiotach mowa?

2. Po co nam CIT?

3. Co jako podstawa opodatkowania?

3a. Standardowa podstawa opodatkowania

3b. CFT (podatki od cash flow)

3c. ACE (allowance for corporate equity)

3d. CBIT (comprehensive business income tax)

4. Podsumowanie

1. O JAKICH PODMIOTACH MOWA?

Przedsiębiorca:

- Właściciel przedsiębiorstwa
- Osoba wykonująca wolny zawód
- Różne formy prawne: spółki kapitałowe, spółki osobowe, osoby fizyczne
- Różne rozmiary działalności

Podmioty opodatkowane PDOP (CIT) \approx osoby prawne*

* „filozofia” opodatkowania dochodu z działalności gospodarczej

1. O jakich podmiotach mowa?

2. Po co nam CIT?

3. Co jako podstawa opodatkowania?

3a. Standardowa podstawa opodatkowania

3b. CFT (podatki od cash flow)

3c. ACE (allowance for corporate equity)

3d. CBIT (comprehensive business income tax)

4. Podsumowanie

2. PO CO NAM CIT?

Argumenty przeciw (1)

1. Osobowość prawna nie jest wystarczającą przesłanką do istnienia odrębnego podatku dochodowego;
2. Działalność gospodarcza prowadzona w różnych formach prawnych może podlegać zróżnicowanemu opodatkowaniu;
3. Problemатyczne jest zintegrowanie CIT z PIT, ekonomiczne podwójne opodatkowanie dochodu;
4. Przedsiębiorstwo nie posiada własnej zdolności podatkowej;

2. PO CO NAM CIT?

Argumenty przeciw (2)

6. Za każdym przedsiębiorstwem stoją ludzie – przerwucalność CIT;
7. Różne rodzaje oszczędności (dochodów z kapitału) podlegają zróżnicowanym obciążeniom podatkowym;
8. Czy w ogóle należy opodatkować zyski niepodzielone, skoro (*jeszcze*) nie są one przeznaczone na sfinansowanie bieżącej konsumpcji?

2. PO CO NAM CIT?

Argumenty za

1. Wygoda administracyjna – przypisanie właścicielom części dochodu przedsiębiorstwa byłoby wysoce problematyczne;
2. Wygodna, służebna forma poboru wobec PIT („*backstop*”);
3. Funkcja fiskalna, zmniejszanie ryzyka uchylania się od opodatkowania, zapewnienie wpływów podatkowych poprzez pobór podatku u źródła;
4. Akceptacja społeczna: płacenie podatku od przypisanej części dochodu przedsiębiorstwa budziłoby opór, zwłaszcza w sytuacji zysków zatrzymanych;
5. Akceptacja społeczna: „*podatek obciąża (bogaty) biznes*”;
6. Wygodne narzędzie opodatkowania międzynarodowego kapitału

1. O jakich podmiotach mowa?

2. Po co nam CIT?

3. Co jako podstawa opodatkowania?

3a. Standardowa podstawa opodatkowania

3b. CFT (podatki od cash flow)

3c. ACE (allowance for corporate equity)

3d. CBIT (comprehensive business income tax)

4. Podsumowanie

1. O jakich podmiotach mowa?

2. Po co nam CIT?

3. Co jako podstawa opodatkowania?

3a. Standardowa podstawa opodatkowania

3b. CFT (podatki od cash flow)

3c. ACE (allowance for corporate equity)

3d. CBIT (comprehensive business income tax)

4. Podsumowanie

3a. STANDARDOWA PODSTAWA OPODATKOWANIA

Standardem w OECD jest opodatkowanie dochodu jako nadwyżki przychodów nad kosztami, wśród których są:

- odsetki od długu,
- odpisy amortyzacyjne.

- Ciężar podatkowy nałożony na **zwrot z zainwestowanego kapitału własnego**
- Zachwianie międzyokresowej neutralności decyzyjnej (konsumpcja vs oszczędności)
- Obciążony zostaje **tzw. normalny zwrot z kapitału**

3a. STANDARDOWA PODSTAWA OPODATKOWANIA

Zniekształcenia powodowane przez standardowy podatek dochodowy:

1. Niesymetryczne traktowanie kapitału własnego i długu;
2. Wzrost kosztu kapitału i negatywny wpływ na inwestycje;
3. Amortyzacja: zbyt wolna, nie odzwierciedla ekonomicznego zużycia – wpływa na wybór aktywów; tym bardziej nieadekwatna im wyższa inflacja.

1. O jakich podmiotach mowa?
2. Po co nam CIT?
3. Co jako podstawa opodatkowania?
3a. Standardowa podstawa opodatkowania
3b. CFT (podatki od cash flow)
3c. ACE (allowance for corporate equity)
3d. CBIT (comprehensive business income tax)
4. Podsumowanie

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

- Propozycja znana szerzej od czasu tzw. Raportu Meade'a (1978), IFS.
- Podstawa opodatkowania to nadwyżka **wpływów** pieniężnych nad zrealizowanymi **wydatkami**:
 - „**R**”: transakcje o charakterze realnym, tj. działalność operacyjna oraz działalność inwestycyjna w zakresie aktywów rzeczowych;
 - Wydatki na aktywa jak jednorazowa amortyzacja;
 - „**RF**”: „**R**” oraz transakcje o charakterze finansowym, tj. działalność inwestycyjna w zakresie części aktywów finansowych oraz działalność związana z pozyskaniem i obsługą kapitału obcego.
- Atrakcyjna cecha: Ciężar podatkowy nałożony na **ponadnormatywny zwrot** z zainwestowanego kapitału (renty ekonomiczne).

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Podatek CFT-R

Ozna- czenie	(+) Wpływy	Ozna- czenie	(-) Wydatki
R_{wpt1}	Sprzedaż produktów, towarów, materiałów	R_{wyd1}	Zakup materiałów, półfabrykatów, towarów
R_{wpt2}	Sprzedaż usług	R_{wyd2}	Wydatki na usługi obce
R_{wpt3}	Sprzedaż aktywów rzeczowych	R_{wyd3}	Wynagrodzenia
		R_{wyd4}	Świadczenia i podatki
		R_{wyd5}	Zakup aktywów rzeczowych
$\sum R_{wpt}$	Suma wpływów z transakcji realnych	$\sum R_{wyd}$	Suma wydatków z transakcji realnych
Podstawa opodatkowania: $PO_R = \sum R_{wpt} - \sum R_{wyd}$			

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Podatek CFT-RF

Ozna- czenie	(+) Wpływy	Ozna- czenie	(-) Wydatki
$\sum R_{\text{wpł}}$	Suma wpływów według CFT-R	$\sum R_{\text{wyd}}$	Suma wydatków według CFT-R
$F_{\text{wpł}1}$	Zaciągnięcie kredytu (pożyczki)	$F_{\text{wyd}1}$	Spłata zaciągniętego kredytu (pożyczki)
$F_{\text{wpł}2}$	Otrzymana spłata pożyczki udzielonej innym podmiotom	$F_{\text{wyd}2}$	Udzielenie pożyczki innym podmiotom
$F_{\text{wpł}3}$	Otrzymane odsetki	$F_{\text{wyd}3}$	Zapłacone odsetki
$\sum F_{\text{wpł}}$	Suma wpływów z transakcji finansowych	$\sum F_{\text{wpł}}$	Suma wydatków z transakcji finansowych
Podstawa opodatkowania:			
$PO_{RF} = PO_R + \sum F_{\text{wpł}} - \sum F_{\text{wyd}} = \sum R_{\text{wpł}} - \sum R_{\text{wyd}} + \sum F_{\text{wpł}} - \sum F_{\text{wyd}}$			

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Podatek CFT-S

Ozna- czenie	(+) Wpływy	Ozna- czenie	(-) Wydatki
S_{wpl1}	Emisja akcji (udziałów) lub inne podwyższenie kapitału własnego	S_{wyd1}	Wykup akcji (udziałów), zmniejszenia kapitału własnego
S_{wpl2}	Sprzedaż udziałów w innych przedsiębiorstwach	S_{wyd2}	Zakup udziałów w innych przedsiębiorstwach
S_{wpl3}	Dywidendy otrzymane	S_{wyd3}	Dywidendy wypłacone
$\sum S_{wpl}$	Suma wpływów	$\sum S_{wyd}$	Suma wydatków
Podstawa opodatkowania: $PO_S = \sum S_{wyd} - \sum S_{wpl}$			

- Podstawą opodatkowania jest gotówka netto, jaką właściciele danego przedsiębiorstwa i innych podmiotów otrzymują z przedsiębiorstwa

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Ekskurs: Wdrożenia podatków od *cash flow*

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Ekskurs: Wdrożenia podatków od cash flow

Kraj	Typ podatku	Stawka
Włochy	CFT-R	3,9%, podatek lokalny

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Ekskurs: Wdrożenia podatków od cash flow

Kraj	Typ podatku	Stawka
Włochy	CFT-R	3,9%, podatek lokalny
Norwegia	≈ CFT-RF	54% Przemysł rafineryjny
Wielka Brytania	CFT-R	50% Przemysł rafineryjny

3b. CFT (podatki od *cash flow*)

Ekskurs: Wdrożenia podatków od cash flow

Kraj	Typ podatku	Stawka
Włochy	CFT-R	3,9%, podatek lokalny
Norwegia	≈ CFT-RF	54% Przemysł rafineryjny
Wielka Brytania	CFT-R	50% Przemysł rafineryjny
Estonia	CFT-S	20%

1. O jakich podmiotach mowa?
2. Po co nam CIT?
3. Co jako podstawa opodatkowania?
3a. Standardowa podstawa opodatkowania
3b. CFT (podatki od cash flow)
3c. ACE (allowance for corporate equity)
3d. CBIT (comprehensive business income tax)
4. Podsumowanie

3c. ACE (*allowance for corporate equity*)

1. Propozycja Boadway'a i Bruce'a (1984), IFS (1991) i Wengera (1983)
2. Ciężar podatkowy nałożony na **ponadnormatywny zwrot z zainwestowanego kapitału (renty ekonomiczne)**:
 - Oprocentowanie kapitału wniesionego przez właścicieli jest kosztem podatkowym,
 - Odsetki od długu są kosztem podatkowym.
3. Zalety:
 - Odpowiedź na problem debt-equity bias;
 - oraz na problemy związane z amortyzacją i inflacją;
 - Zachowanie większości dotychczasowych elementów CIT w niezmienionej postaci.

3c. ACE (*allowance for corporate equity*)

Definicja kapitału własnego (dla roku t):

$$KW_{kon(t-1)} = KW_{pocz(t-1)} + Emisja_{(t-1)} - Wykup_{(t-1)} + ZZ_{(t-1)}$$

$KW_{kon(t-1)}$ – kapitał własny na końcu poprzedniego roku

$KW_{pocz(t-1)}$ – kapitał własny na początku poprzedniego roku

$Emisja_{(t-1)}$ – zwiększenie kapitału (emisja akcji) w poprzednim roku

$Wykup_{(t-1)}$ – zmniejszenie kapitału (wykup akcji własnych) w poprzednim roku

$ZZ_{(t-1)}$ – zysk zatrzymany za poprzedni rok (podatkowo, pomniejszony o ACE, CIT i wypłacone dywidendy)

3c. ACE (*allowance for corporate eqity*)

- Amortyzacja: zróżnicowane plany amortyzacji są neutralne podatkowo (PV), ponieważ wartość odpisu wpływa na wartość KW i ACE;
- Wpływ inflacji jest uwzględniony w nominalnej stopie procentowej.

$$ACE_t = KW_{kon(t-1)} * r_t$$

3c. ACE (*allowance for corporate equity*)

Stopa procentowa:

- W idealnym (nierealistycznym) przypadku powinna być ustalana odrębnie dla każdego przedsiębiorstwa z uwagi na zróżnicowane profile ryzyka;
- Udostępnienie kapitału powinno zostać wynagrodzone minimalną stopą, jaką można uzyskać na rynku kapitałowym bez ponoszenia ryzyka;
- Międzyokresowa neutralność decyzyjna; Stopa wolna od ryzyka (r_{rf}) jako minimalna, wymagana stopa zwrotu – rekompensata za odroczenie konsumpcji;
- Jaka stopa procentowa w praktyce?

3c. ACE (*allowance for corporate equity*)

Ekskurs: Przykłady wdrożeń ACE

Kraj	Lata	Szczegóły
Austria	2000 – 2004	Oprocentowanie przyrostu KW, 4% – 6% * System dualny
Belgia	od 2007	$r = 0,24\%$ (standard), $r = 0,74\%$ (MŚP)
Chorwacja	1994 – 2000	5% + wsk. wzrostu cen (od 5% do 11,2%)
Liechtenstein	od 2011	$r = 4\%$
Portugalia	od 2008	$r = 7\%$ Maksymalne odliczenie 140.000 EUR rocznie
Włochy	od 1997, z przerwami	* System dualny $r = 1,5\%$ (2018)
Cypr	od 2015	Nowy kapitał; limit 80% dochodu do opodatkowania
Malta	od 2018	Limit 90% dochodu do opodatkowania

3c. ACE (*allowance for corporate equity*)

Ekskurs: Koszty fiskalne ACE

- Zawężenie podstawy opodatkowania – poprzez wyłączenie normalnego zwrotu z kapitału własnego;
- Zwiększenie stawki CIT;

Chorwacja	Zmniejszenie podstawy opodatkowania o 16,4% w krótkim okresie (Keen, King 2002) Zwiększenie wpływów w okresie obowiązywania reformy o 25%
Belgia	Zmniejszenie wpływów podatkowych o 10,4% w krótkim okresie (OECD 2007)
Polska * * symulacja	Zmniejszenie wpływów podatkowych o 19 – 21% w krótkim okresie (Leszczyłowska 2010)

1. O jakich podmiotach mowa?
2. Po co nam CIT?
3. Co jako podstawa opodatkowania?
3a. Standardowa podstawa opodatkowania
3b. CFT (podatki od cash flow)
3c. ACE (allowance for corporate equity)
3d. CBIT (comprehensive business income tax)
4. Podsumowanie

3d. CBIT (*comprehensive business income tax*)

1. Propozycja US Department of Treasury (1992).
2. Ciężar podatkowy nałożony na **normalny zwrot z całości zainwestowanego kapitału**:
 - Odsetki od długu nie są kosztem podatkowym,
 - Tradycyjna amortyzacja.
3. Krytyka:
 - Odpowiedź na problem *debt-equity bias*, ale nie na pozostałe wady CIT,
 - Wzrost obciążeń.

3. CO JAKO PODSTAWA OPODATKOWANIA?

Ekskurs: Łączne spojrzenie na PIT i CIT
(wg alternatywnych koncepcji)

		CIT	
		CFT	ACE
PIT	Oczyszczony z oszczędności	TAK	
	Oczyszczony z odsetek		TAK

3. CO JAKO PODSTAWA OPODATKOWANIA?

Ekskurs: Łączne spojrzenie na PIT i CIT
(wg alternatywnych koncepcji)

		CIT	
		CFT	ACE
PIT	Oczyszczony z oszczędności	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Meade ✓ Aaron i Galper ✓ Kay i King 	
	Oczyszczony z odsetek		<ul style="list-style-type: none"> ✓ IFS ✓ Rose, Petersen

1. O jakich podmiotach mowa?

2. Po co nam CIT?

3. Co jako podstawa opodatkowania?

3a. Standardowa podstawa opodatkowania

3b. CFT (podatki od cash flow)

3c. ACE (allowance for corporate equity)

3d. CBIT (comprehensive business income tax)

4. Podsumowanie

4. PODSUMOWANIE

„Good reasons for taxing corporate profits remain” [Mirrlees Review]

1. Z przyczyn pragmatycznych należy uznać CIT za element współczesnych systemów podatkowych (mimo że w teorii opodatkowania jest to podatek mocno dyskusyjny);
2. Spojrzenie na CIT i PIT **łącznie**, sensowna integracja obu podatków;

„With different policy choices for the taxation of personal savings, it becomes more attractive to consider alternative corporate tax base” [Mirrlees Review]

3. Alternatywne podstawy opodatkowania są atrakcyjniejsze niż podejście standardowe (tzn. typowe dla większości państw, w tym Polski) – zmniejszają **zniekształcenia** powodowane przez standardowy CIT;

„The difference in the treatments of corporate investment financed by debt and by equity is something of an anomaly” [Mirrlees Review]

„The difference in the treatments of corporate investment financed by debt and by equity is something of an anomaly” [Mirrlees Review]

ACE

CFT-RF

CFT-R

Standardowy CIT

CBIT

4. PODSUMOWANIE

4. Normalny zwrot z kapitału wyłączony z opodatkowania, ponieważ podatek dochodowy nie powinien zniekształcać **międzyokresowego wyboru** między konsumpcją bieżącą a oszczędnościami;
5. Normalny zwrot z kapitału może w praktyce zostać wyłączony z opodatkowania w odniesieniu do **różnych form inwestycji**, zarówno na gruncie CIT jak i PIT.

Dziękuję za uwagę!

dr Anna Leszczyłowska
Katedra Finansów Przedsiębiorstw
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
E-mail: anna.leszczyłowska@ue.poznan.pl

Literatura powołana w prezentacji:

- Aaron H. J. , Galper H. (1985), *Assessing Tax Reform*, Brookings Institution, Washington
- Kay J. A., King M. A. (1990), *The British Tax System*, Oxford University Press
- Keen M., King J. (2002), *The Croatian Profit Tax: An ACE in Practice*, “Fiscal Studies”, vol. 23/3
- Leszczyłowska A. (2010), *Opodatkowanie dochodów przedsiębiorstw w świetle podatku dochodowego zorientowanego na konsumpcję*, praca doktorska;
- Leszczyłowska A. (2014), *Współczesne koncepcje podatku dochodowego*, PWE
- Meade J. E., red. (1978), *The Structure and Reform of Direct Taxation*, Institute for Fiscal Studies, London
- OECD (2007), *Fundamental Reform of Corporate Income Tax*, OECD Tax Policy Studies
- Oropallo F., Parisi V. (2005), *Will Italy’s Tax Reform Reduce the Corporate Tax Burden? A Microsimulation Analysis*, Societa Italiana di Economia Pubblica
- Petersen H.-G. (2003), *Können wir uns ein neues Steuersystem leisten? Aufkommen und Wachstumsmöglichkeiten unter dem System der Einfachsteuer*
- Rose M., red. (1991), *Konsumorientierte Neuordnung des Steuersystems*, Springer-Verlag